

ВСТУП

В умовах ринкової економіки фінансовий аналіз є важливим джерелом для прийняття управлінських рішень. Основним завданням фінансового аналізу підприємства є системно- комплексне вивчення його виробничо-господарської і фінансової діяльності з метою об'єктивної оцінки досягнутих результатів та виявлення реальних можливостей подальшого підвищення ефективності функціонування.

Метою фінансового аналізу є оцінка фінансового стану підприємства, вивчення економічного рівня підприємства, оцінка результатів його виробничо-господарської та фінансової діяльності, а також діагностика банкрутства.

Особливостями формування цивілізованих ринкових відносин є посилення впливу таких чинників, як жорстка конкурентна боротьба, технологічні зміни, комп'ютеризація опрацювання економічної інформації, зміни в податковому законодавстві, зміни процентних ставок і курсів валют на фоні інфляції. І саме в цих умовах перед менеджерами фінансово-виробничих одиниць постає велика кількість питань, таких, як: якою повинна бути стратегія і тактика сучасного підприємства в умовах ринкових відносин, як раціонально організувати фінансову діяльність підприємства, як підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами? На всі ці питання може дати відповідь тільки об'єктивний фінансовий аналіз, який дасть змогу найраціональніше розподілити матеріальні, трудові і фінансові ресурси.

Фінансовий аналіз для підприємницьких структур з кожним роком удосконалюється і полягає не тільки в поточній оцінці фінансового стану підприємства на основі виявлених результатів, а у наданні обґрунтованих рекомендації щодо його покращання.

Фінансовий аналіз є істотним елементом як фінансового менеджменту, так і аудиту. Практично всі користувачі фінансових звітів підприємств, фірм, компаній застосовують методи фінансового аналізу для прийняття рішень, насамперед з метою підвищення дохідності капіталу, забезпечення стабільності становища бізнесової структури. Наприклад, кредитори та інвестори аналізують фінансові звіти, щоб мінімізувати ризики за позиками та вкладками.

Якість прийнятих рішень значною мірою залежать від якості їхнього аналітичного обґрунтування.

Зазначимо, що інформаційною базою фінансового аналізу є бухгалтерська звітність. Тобто звітність підприємства в умовах ринкової економіки ґрунтується на узагальненні даних фінансового обліку і є тією інформаційною ланкою, що пов'язує підприємство з суспільством і діловими партнерами.

Суб'єктами аналізу є як безпосередньо, так і опосередковано зацікавлені в діяльності підприємства користувачі інформації. До них належать власники коштів підприємства, позикодавці (банки), постачальники, клієнти (покупці), податкові органи, персонал підприємства, його керівництво тощо.

Методика фінансового аналізу складається з трьох взаємопов'язаних напрямів: 1) аналіз фінансових результатів діяльності підприємства; 2) аналіз фінансового стану підприємства; 3) аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Щоб приймати управлінське рішення у сфері виробництва, збуту, фінансів, інвестицій, керівництву підприємства необхідні не тільки теоретичні знання, але і ґрунтовні навички практичних розрахунків з вмінням поєднувати логічну послідовність господарських подій з фінансовими відносинами, саме через фінансові розрахунки і прогноз різноманітних економічних ситуацій.

Для забезпечення сталого фінансування підприємства, створення його належного іміджу необхідний якісний комплексний аналіз усіх показників фінансово-господарської діяльності, який відповідає вимогам сучасного розвитку ринкової економіки. Результати такого аналізу дадуть змогу виробити рекомендації щодо прийняття правильних управлінських рішень.

Сучасний фінансист-фахівець повинен адекватно розуміти сутність фінансів підприємств, зміст та організацію їхньої фінансової діяльності, формування і розподіл прибутку, оподаткування, організацію грошових розрахунків і кредитування, організацію оборотних коштів і фінансове забезпечення відтворення основних засобів, фінансове планування, аналіз фінансового стану та інші питання фінансової діяльності підприємств і компаній. Кваліфікований фінансист повинен володіти сучасними методами аналітичних досліджень, вмінням об'єктивного та всебічного аналізу результатів госпо-

дарської діяльності. Йому необхідно знати, як управляти діловою активністю підприємства, фінансовою стійкістю, ліквідністю, платоспроможністю, ступенем підприємницького ризику, а також володіти методикою їхнього ґрунтового аналізу.

Цих питань і стосується навчальний посібник, який буде корисним не тільки студентам, аспірантам економічного напрямку, а й широкому колу працівників підприємств, які займаються фінансовим аналізом у спектрі поточних фінансових розрахунків та прогнозу фінансового стану на перспективу.

Основне завдання цього навчального посібника – навчити студентів економічних спеціальностей самостійно опрацьовувати і глибоко розуміти сутність економічних явищ та фінансових процесів, оцінювати їхній взаємозв'язок та взаємозалежність, навчитись приймати рішення під час аналізу будь-якої практичної ситуації, використовуючи досвід систематизації розрахунку фінансових показників та побудову моделей із застосуванням управлінських рішень, об'єктивно визначати вплив чинників на результати діяльності підприємства, виявляти резерви підвищення ефективності виробництва і, насамперед, навчитись давати вагомій рекомендації щодо покращання фінансового стану суб'єкта дослідження. Це видання буде корисне студентам для підготовки та написання курсових проектів з дисципліни “Фінансовий аналіз”, виконання лабораторних та контрольних робіт, а надалі для підготовки випускних робіт з фінансової спеціалізації.